

Ministerie van Landbouw en Visserij meldt...

Wij hebben gemeend onder de kop 'ministerie van Landbouw en Visserij meldt' regelmatig wat korte berichten zonder commentaar op te nemen van het ministerie van Landbouw en Visserij, Directie Voorlichting en Externe Betrekkingen.

Ofschoon in de berichten nog wel eens meningen worden geuit waar natuur- en dierenbeschermers zich niet of moeilijk kunnen verenigen hebben wij toch gemeend de teksten op te moeten nemen om een beter idee te krijgen van de meningen, die op dit ministerie heersen.

Visseren moeten eenstemmig geluid laten horen

Palingvisseren, noch mosselkwekers, noch oesterkwekers hebben recht op de schelpdiercultuur in de Grevelingen. Met hun belangen wordt rekening gehouden, maar geen enkele categorie kan recht laten gelden.

Dit onder meer zei de directeur visserijen van het ministerie van landbouw en visserij, ir. Th.J. Tienstra, op 7 mei 1982 in Yerseke, waar hij op uitnodiging van het gemeentebestuur van Reimerswaal een uiteenzetting hield om het ministeriële beleid te verklaren tegenover een aantal belangengroeperingen uit de schelpdiercultuur.

De directeur visserijen wees op het feit dat zowel de oesterkwekers uit het Oosterscheldegebied, als de mosselkwekers uit het Grevelingengebied, zijn uitgekocht. Omdat een deel van de uitgekochte mosselvisseren voorrang heeft gekregen bij het toewijzen van de palingvisrechten in een eventueel zoet Grevelingenmeer, dingen deze nu als palingvisseren mee naar de schelpdiercultuur als dit meer zout blijft.

Men moet zich echter goed realiseren dat het Grevelingenmeer, ook als het zout blijft, voornamelijk in het teken zal staan van de natuur. Dit in tegenstelling tot de Oosterschelde, waar het behoud van de bestaande visserij als tweede doelstelling geldt, al zal dit steeds moeten worden afgestemd op het natuurgebeuren. Ir. Tienstra drong er in dit verband bij zijn gehoor op aan, niet alles aan de overheid over te laten maar de handen ineen te slaan en een duidelijk, eenstemmig geluid te laten horen.

Na hun schadeloosstelling kregen de oesterkwekers uit het Oosterscheldegebied het recht om hun oude percelen opnieuw te huren en voor eigen risico verder te gaan. Daardoor ontstonden drie categorieën oesterkwekers: zij die daadwerkelijk doorgingen met behulp van geïmporteerde Oesters, zij die hun oude percelen aanhielden met het oog op een betere toekomst en zij die het oesterbedrijf beëindigden.

Met de plannen voor een stormvloedkering

(open dam) groeide de hoop op een hernieuwde oestercultuur, waar ook anderen dan de bestaande kwekers aan de slag zouden kunnen gaan.

Tot ± 1986 bestaat er evenwel geen enkele zekerheid over de omvang van de oestercultuur die de Oosterschelde zou kunnen verdragen, zonder dat de natuurlijke waarde van het gebied wordt aangetast.

Bovendien geldt momenteel een verbod op het uitzaaien van platte Oesters in de Oosterschelde, in verband met het uitbreken van de oesterziekte (*Bonamia ostreae*), wat betekent dat er in de Oosterschelde geen oestercultuur is.

In verband daarmee is het beleid erop gericht, het aantal huurders van oesterpercelen niet te vergroten voordat de stormvloedkering gereed is. Daarna zal pas worden bekeken welke criteria gehanteerd moeten worden in een dan te voeren uitgiftebeleid.

Voor het opbouwen van een nieuwe oestercultuur in de Oosterschelde is het Grevelingenmeer onontbeerlijk. Hoewel de daar gevonden Zeeuwse oesters minder vatbaar zijn voor de oesterziekte dan de geïmporteerde oesters, wordt toch pas op z'n vroegst volgend jaar bekeken of deze in de Oosterschelde mogen worden uitgezet.

In afwachting van de beslissing over de Grevelingen (zout of zoet) en van het opheffen van het uitzaaiverbod in de Oosterschelde, mag wel jaarlijks een aantal consumptie-Oesters uit de Grevelingen worden opgevisst. Dit aantal (vorig jaar 2,5 mln. stuks) wordt elk jaar in overleg met de betrokkenen vastgesteld.

Bovendien worden op experimentele basis percelen uitgegeven voor het kweken van Japanse Oesters, afkomstig uit het wilde bestand dat na de import is ontstaan. De percelen worden alleen uitgegeven aan de bestaande huurders van oesterpercelen (de eerste twee van eerdergenoemde categorieën), op voorwaarde dat andere percelen worden ingeleverd als blijkt dat het experiment slaagt. Pas na 1986 mogen ook nieuwkomers in deze sector aan de slag.

Voor allen die in de toekomst oesterpercelen willen huren, gelden echter de volgende voorwaarden: de nieuwe huurders moeten afkomstig zijn uit de schelpdiersector en moet over voldoende vak kennis en financiën beschikken om voortzetting van het bedrijf op minimaal het zelfde niveau te waarborgen.

Persbericht no. 156 (10-5-'82)

Zeevisserijdelegatie besprak lopende problematiek met minister De Koning

Een delegatie van het visserijbedrijfsleven (Visserijenschap en Stichting van de Nederlandse Visserij) heeft met minister drs. J. De Koning (landbouw en visserij) overleg gevoerd over de problematiek van de zeevisserij in het licht van de a.s. voortzetting van de discussie van de Raad van Ministers van de EG over het gemeenschappelijk visserijbeleid. Daarvoor heeft de Europese Commissie overigens nog geen verdere voorstellen ingediend.

In algemene zin heeft het bedrijfsleven zijn vrees uitgesproken, dat — gezien de ervaringen in het verleden — de te verwachten voorstellen over de per vissoort (TAC's) en per land (quota) te vangen hoeveelheden vis en de daarop te baseren besluiten een gevaar in zich bergen voor de handhaving van de vloot en de werkgelegenheid, ook in aanverwante sectoren (handel, verwerkende industrie, scheepsbouw). De bewindsman heeft laten weten dat, alhoewel hij uitdrukkelijk zo groot mogelijke quota nastreeft, ook hij beducht is voor een dergelijke ontwikkeling.

Afgesproken is dat de minister met het bedrijfsleven de voors en tegens van globale TAC's en landenquota per vissoort nader onder ogen zal zien. Het visserijbedrijfsleven heeft benadrukt, dat voor niet bedreigde vissoorten een globale TAC het meest rechtvaardig is.

Tongvangst

Het bedrijfsleven heeft een warm pleidooi gehouden voor herinvoering van een minimummaaswijdte voor de tongvisserij van 75 mm (thans geldt een maaswijdte van ten minste 80 mm). De Raad van Ministers van de EG moet zich voor 31 juli 1982 uitspreken over het al dan niet verhogen van de maaswijdte tot 90 mm.

Minister De Koning acht verlaging tot 75 mm niet haalbaar. De bewindsman heeft toegezegd dat hij, overeenkomstig het rapport van het wetenschappelijke en technische comité van de Europese Commissie, de handhaving van de 80 mm-wijdte krachtig zal bepleiten.

Het bedrijfsleven heeft tevens aandacht gevraagd voor het feit, dat er ten aanzien van de meting van de maaswijdte in de EG nog geen uniforme regels bestaan. Dit levert in de praktijk problemen op, die het bedrijfsleven graag uit de weg geruimd zag. Het bedrijfsleven is hierover al in contact getreden met instanties en zusterorganisaties in andere lidstaten.

De minister acht het een goede zaak dat het bedrijfsleven deze initiatieven heeft ontplooid. Hij zegde toe, dat het ministerie van landbouw en visserij ook de nodige aandacht aan deze zaak zal besteden.

Haring

Minister en bedrijfsleven zijn het er over eens dat al het mogelijke moet worden gedaan om over enkele weken de Noordzeevangst op de traditionele maatjesharing weer — zij het op beperkte schaal — mogelijk te maken. Minister De Koning heeft toegezegd, dat hij zich er sterk voor zal inzetten, dat dit voor het eerst sinds 1977 weer mogelijk wordt. Overigens heeft de Europese Commissie ook op dit punt nog geen voorstellen gedaan.

Ook de bewindsman vindt, dat de ontwikkeling van de haringstand het toelaat om weer enige maatjesharing te vangen.

Met het bedrijfsleven is hij van mening, dat dit niet alleen biologisch verantwoord is, maar dat het ook voor de werkgelegenheid op de vloot en in de handel en de verwerking van groot belang is dat de consument weer maatjesharing kan kopen.

Persbericht no. 157 (11-5-'82).

Nationaal Centrum voor Bos, Natuur en Landschap

'Het is bekend, dat onder meer ten gevolge van de landbouwontwikkeling veel verandert in het landelijke gebied. Maar verandering kan ik op zich nog niet fout vinden. Het landschap wordt sterk bepaald door de maatschappelijke en economische structuur. Dit landschap zal er ongetwijfeld nu anders uitzien, dan ten tijde van de bouw en ontwikkeling van 'Groeneveld'. Meer gelijkheid tussen de burgers, ook meer gelijkheid in hun economische kansen zal zeker tot uitdrukking komen in de landschappelijke vormgeving'. Aldus minister drs. J. de Koning (landbouw en visserij) ter gelegenheid van de officiële opening van kasteel Groeneveld te Baarn als Nationaal Centrum voor Bos, Natuur en Landschap van het Staatsbosbeheer op 22 mei 1982.

Bepaalde ontwikkelingen baren echter zorg. De middelen en mogelijkheden om in het natuurlijke evenwicht in te grijpen, gaan bij de huidige stand der techniek wel erg ver. Maar zij die denken, dat met conservering en het uitvaardigen van verboden de algehele gang van zaken positief te beïnvloeden is, vergissen zich, aldus de bewindsman.

Via onderzoek zullen wij oplossingen moeten zoeken voor de gerezen problemen en via onderwijs en voorlichting moeten wij de mensen bewust maken van de gevaren en van mogelijkheden om deze te vermijden. Bovenal zullen wij moeten accepteren, dat de wereld van morgen anders zal zijn dan die van vandaag. Slechts vanuit deze instelling kunnen wij oplossingen vinden voor de gerezen problemen.

Bosbouw

Ontbossing is niet alleen een probleem van de ontwikkelingslanden. Boswetgeving in ons land en de ons omringende landen is nodig omdat ontbossing ook een sluipend probleem in onze samenleving is. Zeker in een dichtbevolkt land als het onze is het noodzakelijk een zorgvuldig bosbeleid te voeren. Daarbij gaat het niet alleen om instandhouding van bestaande bossen, maar ook om aanleg van nieuwe bossen. Deze eeuw is het bosareaal in ons land verdubbeld, als het ware tegen de industrialisering en verstedelijking in.

In dat verband zijn drie functies van het bos te onderkennen:

- voor de recreatie;
- in het kader van het natuurbehoud;
- als producent van hout.

Deze functies zullen geheel of gedeeltelijk samen moeten vallen. Want, als wij er niet in slagen productie, natuur en recreatie goed samen te smeden, dan zal op den duur aan ons bos de bestaansbasis ontvallen. Het bos wordt dan volledig afhankelijk van de 'waarde' die de overheid eraan toekent.

Een kapverbod respectievelijk herplantplicht als enige rem op het verdwijnen van bos, acht minister De Koning onvoldoende.

Al onze creativiteit en inventiviteit moet gericht worden op het financieel/economisch gezonde basisfunctioneren van het privé bosbezit. Daarbij moeten productie, recreatie en natuur aan hun trekken komen. Dat zal stellig ook in het belang zijn van de natuurfunctie van het bos.

Dezer dagen is aan de Bosbouwvoorlichtingsraad, het Bosschap en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten advies gevraagd over het scheppen van de mogelijkheid om voor bepaalde nieuw aan te leggen bossen af te zien van de herplantplicht. Minister De Ko-

ning hoopt dat dit zal leiden tot een impuls voor de bosbouw als geheel.

Persbericht no. 171 (24-5-82).

Kansen tot viskweek moeten worden aangegrepen

'Het kweken van vis heeft in ons land bescheiden kansen vergeleken bij de mogelijkheden hiervoor in de tropen. Toch geloof ik dat de kansen die er zijn met energie moeten worden aangegrepen. Ik denk ook dat er voor biologen, technici en economen goede mogelijkheden zijn tot samenwerking bij het verwezenlijken van viskweekprojecten in de tropen, waarbij ons land de aanwezige kennis en ervaring kan inbrengen'.

Dit onder meer zei minister drs. J. de Koning (landbouw en visserij) tijdens zijn rede ter gelegenheid van de officiële opening van het verbouwde Rijksinstituut voor Visserijonderzoek (RIVO) op 27 mei 1982 in IJmuiden. De verbouwing heeft ruim 3 jaar geduurd en ± f 9 miljoen gekost, waarvan f 2 miljoen voor de inrichting van de nieuwe zeewater- en zoetwateraquaria.

Het RIVO heeft tot taak, door middel van biologisch, technisch en chemisch onderzoek bij te dragen aan het visserijbeleid, voornamelijk wat betreft het ondersteunen van een economisch en sociaal verantwoorde ontwikkeling van de visserij, het bevorderen van een gezond watermilieu en het verbeteren van de mogelijkheden voor de sportvisserij, daarbij rekening houdend met de belangen van de beroepsvisserij.

Beide sectoren zijn van belang: de beroepsvisserij biedt werk aan zo'n 15.000 personen en levert een relatief belangrijke bijdrage aan ons exportpakket; de sportvisserij is een vorm van openlucht recreatie waaraan jaarlijks 1,5 tot 2 miljoen mensen deelnemen.

Minister de Koning wees op de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, van zowel Nederlandse als buitenlandse vissers, ten opzichte van het beheer van de wateren. Wanneer de visserij deze verantwoordelijkheid laat liggen, zal de overheid regelend moeten optreden. Uitgaande van de eindigheid van de visserij-opbrengsten, zal het beleid gericht moeten zijn op een rechtvaardige verdeling van de beschikbare hoeveelheden vis.

Het visserij-onderzoek kan daarbij mogelijkheden aangeven om het productievermogen van de zee zo gunstig mogelijk te exploiteren. Dit onderzoek levert dan ook aanbevelingen op betreffende de totale visserij-intensiteit en de daarbij aangepaste eigenschappen van het vistuig, met name de maaswijde van netten.

Ook kan het visserij-onderzoek verbetering proberen te brengen in de verhouding tussen brandstofkosten en visserij-opbrengst, die de laatste jaren steeds ongunstiger is geworden. Vermindering van de brandstofkosten bij bestaande vismethoden en een introductie van minder energie-vergende methoden staan daarbij voorop.

Persbericht no. 178 (28-5-'82)

Vorig jaar 25% meer Muskusratten gevangen

In 1981 werden ruim 141.000 Muskusratten gevangen. Dit is zo'n 25% meer dan voorgaande jaren (1980: 115.000 en 1979: 113.000). Deze toename, die het grootst was in Gelderland en de Flevopolders, is niet alleen veroorzaakt door een vergroting van de vangcapaciteit, maar ook door uitbreiding van het aantal Muskusratten. De Muskusratten rukken steeds verder op naar delen van West-Nederland die in waterstaatkundig opzicht kwetsbaar zijn. Vooral langs de IJsselmeerkust, het Gelderse riviereengebied en delen van Friesland komen steeds meer Muskusratten voor. Daardoor is de kans op vestiging in kwetsbare delen van Friesland, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland verder toegenomen.

Een en ander blijkt uit het jaarverslag 1981 van de Commissie Muskusrattenbestrijding van het ministerie van verkeer en waterstaat en van landbouw en visserij.

Schade

Naast een nu verder westwaarts voorkomen- de aantasting langs de Lek, met verzakkingen te Beusichem, Tienhoven en Nieuwpoort, nam het aantal verzakkingen langs de Waal en in mindere mate langs de Nederrijn en de IJssel, verder toe. Ook werd aantasting onder de bazaltbeschoeiing van een rivierdijk in de Bommelwaard geconstateerd.

In het uiterwaardengebied vonden bij hoge waterstanden weer diverse uitspoelingen plaats en in enkele gevallen zelfs doorbraak van zomerkaden. Als gevolg van de vestiging van Muskusratten vonden eveneens verzakkingen plaats van kleine waterkeringen van de Nieuwe Merwede en de Westerwolde Aa. Het aantal verzakkingen van oevers langs sloten van particulieren nam verder toe, evenals de schade aan watergangen, taluds en maai-paden in beheer bij waterschappen. In landbouwgebieden vond steeds meer schade aan land- en tuinbouwgewassen plaats.

Bestrijding

Voor de bestrijding van de Muskusrat wordt

de laatste jaren steeds meer geld uitgetrokken. Dit bedrag nam in vier jaar tijds toe van circa f 1,5 miljoen tot circa f 5,4 miljoen. Door het amendement Eversdijk/Zijlstra tijdens de begrotingsbehandeling 1982 kwam hier nog eens f 2 miljoen bij.

Het aantal vangers met een gehele of gedeeltelijke dagtaak in dienst bij diverse overheidsinstanties, werd het afgelopen jaar uitgebreid van 141 tot 179. De directie Fauna-beheer van het ministerie van landbouw en visserij heeft in het begin van dit jaar 20 extra vangers aangesteld voor de bestrijding in Groningen, Friesland, Drenthe en een deel van Overijssel. Dit in het kader van het werkgelegenheidsplan voor het noorden van het land. Bovendien werd een derde ambtenaar bestrijdingsaangelegenheden aangesteld voor Utrecht, Noord- en Zuid-Holland. Het aantal premievangers nam toe van ongeveer 110 in 1980 tot ruim 175 in 1981. De premie wordt vanaf 1 oktober 1982 verhoogd van f 5,— naar f 7,50 per gevangen diert. Vanaf die datum wordt deze echter alleen nog aan erkende premievangers uitgekeerd. Dit ter bevordering van een meer gerichte bestrijding. (Zie ook persbericht no. 258).

Onderzoek

Het onderzoeksinstituut TNO te Delft is al enige tijd bezig met onderzoek naar signaalstoffen van de Muskusrat. Het gedrag van Muskusratten wordt bestudeerd door de Landbouwhogeschool te Wageningen. Basisgegevens worden verzameld over de functie van muskus, faeces en urine in verband met een eventuele toepassing van lokmiddelen.

Persbericht no. 254 (26-7-'82)

* Dit persbericht is uitgegeven in samenwerking met de afdeling persdienst van het ministerie van verkeer en waterstaat.

Haringvangst in zuidelijke Noordzee vanaf 1 oktober

Met ingang van 1 oktober 1982 mogen onze vissers het Nederlandse quotum van 13.000 ton Haring in de zuidelijke Noordzee en het oostelijke deel van het Engels Kanaal gaan opvissen. Minister drs. J. de Koning (landbouw en visserij) maakt dit bij beschikking bekend.

De visserij moet gebeuren in overeenstemming met de nadere regels die het Produktschap voor Vis en Visprodukten heeft gesteld. Deze hebben onder meer betrekking op de verdeling van het quotum over de verschillende typen vaartuigen en de verplichting een document inzake de betreffende visserij aan boord te hebben dat bij het produktschap moet worden aangevraagd.

Persbericht no. 337 (24-9-'82).